

Notitie

Opdrachtgever: G. Nieuwenhuis, Genie Consultancy
Auteur: S.D. Elzerman, MSc
Betreft: Quick scan Binnengebied-Noord
te Oud-Beijerland
Projectnummer: 2075
Datum: 9 juli 2019
Status: Definitief

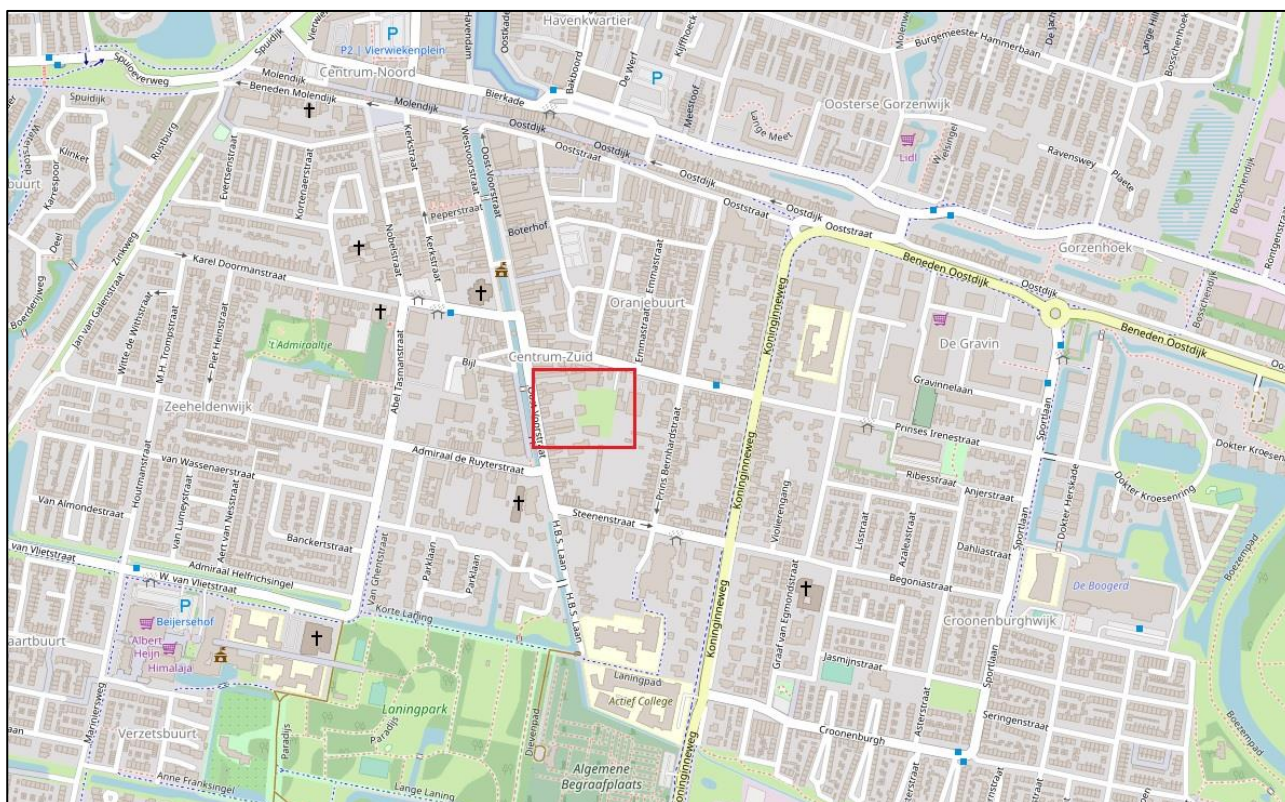
Bureau Stadsnatuur

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

In het centrum van Oud-Beijerland ligt tussen de woningen aan de Julianastraat, Prins Bernhardstraat, Steenenstraat en Oost-Voorstraat een open binnenterrein. Er is een plan voor een herverkaveling van dit terrein ('Binnengebied-Noord'). Binnen het plangebied staan twee opstallen, waarvan één omgevormd wordt tot woning en de andere verwijderd zal worden. Hier komt een nieuwe woning voor in de plaats. Verder is het plan om enkele parkeerplekken te creëren op het terrein en het plangebied te ontsluiten via nieuw aan te leggen paden voor fietsers en auto's.

Voor deze ruimtelijke ontwikkeling dient het bestemmingsplan gewijzigd te worden. In dit kader is een quick scan naar beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming uitgevoerd. De beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming zijn in kaart gebracht op basis van een verkennend ecologisch onderzoek (quick scan). Het doel van de quick scan is om te bepalen in hoeverre beschermde soorten aanwezig zijn of te verwachten zijn. Daarbij wordt gekeken wat de te verwachten effecten zijn op beschermde situaties.

Figuur 1. De ligging van het plangebied in Oud-Beijerland is aangegeven met een rood kader (©OpenStreetMap-auteurs 2019).

Methodiek

De flora en fauna quick scan richt zich op de drie hoofdstukken van de Wet natuurbescherming: soortenbescherming, gebiedsbescherming en bescherming houtopstanden.

De quick scan richt zich op de strikt beschermde soorten van de Wet natuurbescherming. Dit zijn de soorten die beschermd worden op basis van de Europese Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en vogels met jaarrond beschermde nest of vaste verblijfplaats. Toetsing vond plaats op basis van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (d.d. 9 november 2016). Er is een algemene vrijstelling van toepassing voor een aantal landelijk beschermde soorten, bij bestendig beheer of onderhoud en de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden. Derhalve komen in de volgende tekst de betreffende soorten (o.a. Bruine kikker *Rana temporaria*, Egel *Erinaceus europeus* en Konijn *Oryctolagus cuniculus*) niet aan bod. Vanzelfsprekend geldt voor deze soorten wel de Zorgplicht voor.

In het kader van de soortenbescherming is een veldinventarisatie in combinatie met een bureauonderzoek uitgevoerd. Het (potentiële) voorkomen van een beschermde plant- of diersoort is hierbij zoveel mogelijk in kaart gebracht. Middels een bureauonderzoek zijn actuele verspreidingsgegevens van beschermde soorten verzameld (o.a. RAVON 2019; FLORON 2019; Sovon Vogelonderzoek Nederland 2018). Dit levert een lijst met beschermde soorten op die in de omgeving voorkomen.

Vervolgens is met een veldinventarisatie, op 9 mei 2019, in detail het plangebied onderzocht, waarbij gekeken is naar de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en de functie die het gebied kan vervullen voor deze soorten. Voor soorten, die ten tijde van het veldbezoek niet actief waren, is op basis van het voorkomen en biotoop een inschatting gemaakt over de geschiktheid van de lokale situatie. De weersomstandigheden (half bewolkt, 16°C, 3Bft. West) waren voldoende geschikt om een gedegen beeld van de situatie te krijgen. In veel gevallen kan door een quick scan de aanwezigheid worden vastgesteld of uitgesloten. Het kan echter voorkomen dat vervolgonderzoek nodig is om het voorkomen van een beschermde plant of diersoort te kunnen bepalen. Een quick scan kan in principe op elk moment van het jaar worden uitgevoerd en is gericht op alle beschermde soortgroepen. Vervolgonderzoek moet worden afgestemd op de periode van het jaar dat de beschermde soort(groep) actief is. De trefkans op een bepaalde soort is dan het grootst, waardoor het onderzoek effectief kan worden uitgevoerd. De juiste periode is afhankelijk van de te onderzoeken soort(groep)(en).

In het kader van de gebiedsbescherming (Art. 2.1-2.11 uit Wnb) is een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij wordt een analyse gemaakt van de te verwachten externe effecten die optreden als gevolg van de werkzaamheden, de nieuwe inrichting van het terrein en het toekomstige gebruik van het plangebied. De analyse richt zich op effecten op beschermde natuurgebieden van het Europese netwerk Natura 2000 en het NatuurNetwerk Nederland (voormalige Ecologische Hoofdstructuur). Wanneer wezenlijke effecten te verwachten zijn dan kan dit aanleiding vormen tot vervolgonderzoek, zoals het berekenen van de stikstofdepositie (in relatie tot de Programmatische Aanpak Stikstof).

De bescherming van bossen, bomenlanen en monumentale bomen buiten de bebouwde kom is geregeld in Art. 4.1-4.7 uit de Wnb. Binnen de quick scan wordt getoetst of het kappen van bomen in het plangebied leidt tot een overtreding van deze regelgeving. Als dat het geval is dan moet een Omgevingsvergunning worden aangevraagd. Voor bomen binnen de bebouwde kom kan een gemeente zelf bepalen of hier voorwaarden aan het kappen verbonden zijn. Mogelijk is in sommige situaties een kapvergunning nodig.

Beschrijving plangebied en ruimtelijke ontwikkeling

Ten tijde van het veldbezoek bestond het plangebied uit een grasveld met twee gebouwen omsloten door tuinen en bebouwd terrein. Het plangebied is alleen toegankelijk via privéterrein en kent verschillende eigenaren (Figuur 7). Er staan twee gebouwen: een voormalige stal en een grote schuur.

De stal is opgebouwd uit enkelsteens gevels met een zadeldak belegd met dakpannen. Aan de oostzijde is een houten overkapping met golfplaten dak. Rondom zijn stalramen, waarvan het stalraam aan de noord- en zuidzijde op de eerste verdieping kapot is (Figuur 2). De dakpannen liggen direct op houten panlatten. Langs de lange zijden heeft het gebouw een regengoot. Van binnen bestaat de begane vloer uit klinkers met voederbakken langs de westgevel (Figuur 3). De zolder heeft een houten vloer ondersteund door houten draagbalken. De stal werd bij het veldbezoek gebruikt als opslagruimte.

Figuur 2. Aanzicht van de zuidgevel van de voormalige stal.

Figuur 3. Binnen is goed te herkennen dat het gebouw voorheen diende als veestal.

Ten zuiden van de voormalige stal staat een grote schuur dat wordt gebruikt als opslag- en werkruimte (houtenbewerking en onderhoud aan boot; Figuur 5). De gevels van de schuur bestaan uit betonblokken en houtwerk met een golfplaten dak (Figuur 4). Het gebouw wordt ondersteund door houten balken en palen. Onder de dakplaten zit geen dakbeschot. Twee grote houten schuifdeuren aan de westzijde vormen de toegang tot de binnenruimte. De schuur is bereikbaar via een inrit vanaf de Oost-Voorstraat.

Figuur 4. Zij aanzicht van de schuur.

Figuur 5. De schuur werd gebruikt als opslag- en werkruimte.

Het gehele terrein bestaat uit een grasveld dat in april 2019 ingezaaid is (Figuur 6). In de zuidoosthoek van het plangebied ligt grond opgeslagen dat nog afgevoerd moet worden. Hetzelfde geldt voor een berg klinkers bij de stal. Op het terrein was geen water aanwezig.

Figuur 6. Overzicht van het plangebied vanuit oostelijke richting met links in beeld de achterzijde van de schuur en rechts in het midden de voormalige stal.

In de toekomstige situatie wordt het plangebied opgedeeld in drie kavels. Eén kavel was ten tijde van het veldbezoek al bebouwd met een nieuwbouwwoning (bruingeel gearceerde, noordelijke deel in Figuur 8). De voormalige stal staat op Kavel 1 en wordt omgebouwd tot woning. Er komt een fietspad als ontsluiting naar de Oost-Voorstraat. In het oostelijke deel van het kavel worden parkeerplaatsen aangelegd. Op Kavel 2 wordt de schuur vervangen door een vrijstaande woning. Ook op dit perceel worden enkele parkeervakken aangelegd. De parkeerplaatsen van beide kavels worden ontsloten via een (deels) aan te leggen in-/uitrit naar de Julianastraat.

Figuur 7. Huidige eigendomssituatie van het plangebied Binnengebied-Noord in Oud-Beijerland (bron: RoosRos Architecten 2019).

Figuur 8. Voorstel voor nieuwe verkaveling van het plangebied Binnengebied-Noord in Oud-Beijerland (bron: RoosRos Architecten 2019).

Resultaten

Soortenbescherming

Vogels

Het veldbezoek is uitgevoerd in een periode dat voor veel soorten het broedseizoen in volle gang was. Hierdoor werd een goed beeld verkregen van de te verwachten broedvogels. Op het grasveld zijn geen nesten van groundbroedende soorten als Kievit *Vanellus vanellus* te verwachten vanwege de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom. Bovendien vindt dagelijks gebruik plaats door de bewoners, waardoor verstoring optreedt. Vanwege de afwezigheid van struiken en bomen op het terrein bieden alleen de gebouwen nestgelegenheid. In de voormalige stal werden geen vogels of sporen die wijzen op een broedgeval aangetroffen. De schuur op Kavel 2 wordt wel gebruikt door broedvogels. In de nok zit tenminste één nest van Kauwen *Corvus monedula* (Figuur 9 en Figuur 11). In de schuur werd een Merel *Turdus merula* met voer waargenomen. De jongen werden tussen het opgeslagen hout gehoord. Boven de grote schuifdeuren aan de westkant van de schuur bevond zich een nest van Stadsduiven *Columba livia forma domestica* (Figuur 10). Deze afstammeling van de wilde Rotsduif, is feitelijk (een nakomeling van) een verwilderde Postduif. De nesten van Kauw en Merel zijn, net als de nesten van andere inheemse vogels in Nederland beschermd gedurende de broedtijd (Art. 3.1).

Van een selectie aan soorten is de nestplaats jaarrond beschermd. Binnen deze selectie aan soorten maakt een deel van de vogels gebruik van gebouwen om te broeden. Het open stalraam in de zuidgevel van de voormalige biedt mogelijkheden voor een Kerkuil *Tyto alba*. Hier werden echter geen sporen gevonden die wijzen op aanwezig van een uil. In de huidige situatie kan de aanwezigheid op basis van het veldbezoek worden uitgesloten. Twee andere vogelsoorten, die in gebouwen broeden, zijn Huismus *Passer domesticus* en Gierzwaluw *Apus apus*. Beide soorten komen algemeen voor in Oud-Beijerland (Sovon Vogelonderzoek 2018, Luitwieler *et al.* 1999). Tijdens het veldbezoek zijn beide soorten niet waargenomen binnen het plangebied. De voormalige stal biedt geen nestgelegenheid. Ruimte onder de dakpannen ontbreekt. Verder zijn geen openingen aanwezig die toegang bieden tot een besloten binnenruimte. In de stal zijn ook geen nesten of gebruikssporen gevonden. De schuur (op Kavel 2) biedt wel enkele mogelijkheden voor Huismussen, maar deze zijn bezet door Kauwen. Aangezien het veldbezoek midden in het broedseizoen van de soort is uitgevoerd, kan op basis van afwezigheid van individuen een broedgeval worden uitgesloten.

Figuur 9. Enkele uitstekende taken verraden de aanwezigheid van een nest van Kauwen.

Figuur 10. Ondanks de plastic kraai die vogels moet afschrikken, broedde een Stadsduif boven de schuifdeuren.

Zoogdieren

De meeste strikt beschermde zoogdieren van de Europese Habitatrichtlijn kunnen op basis van hun biotoopvoorkeur worden uitgesloten. Binnen de bebouwde kom vinden weinig soorten zoogdieren geschikt leefgebied. Op voorhand moest op basis van de verspreiding vooral rekening gehouden worden met vleermuizen (Broekhuizen *et al.* 2016). In Oud-Beijerland komen diverse soorten voor, waarvan Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Laatzvlieger *Eptesicus serotinus* de meeste algemene zijn. Niet alleen de dieren zelf, maar ook enkele gebiedsfuncties zijn strikt beschermd door de Wet natuurbescherming. Het gaat hierbij om verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden.

Afhankelijk van de tijd van het jaar en de soort maken vleermuizen gebruik van gebouwen en bomen als verblijfplaatsen (Limpens *et al.* 1997). Bomen zijn binnen het plangebied afwezig. De gebouwen zijn beiden ongeschikt. De voormalige stal heeft geen open spouwmuur of dakbeschot waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De open stalramen bieden wel mogelijkheden voor vleermuizen om naar binnen te vliegen, maar in de stal geen verblijfplekken. De platte dakpannen liggen op dunne houten latten waar vleermuizen weinig gelegenheid vinden om tussen te kruipen (Figuur 12). Bovendien zijn geen sporen gevonden die wijzen op het gebruik door vleermuizen.

De schuur is geheel afgesloten. De enige toegang tot de binnenruimte door een enkele opening in de nok van het dak en op enkele plekken onder het golfplaten dak. Aan de binnenzijde wordt het dak ondersteund door houten balken zonder dakbeschot. De schuur heeft enkelwandige muren. Hierdoor ontbreken besloten ruimtes waar vleermuizen tussen kunnen kruipen. Er zijn in de schuur geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Vleermuizen gebruiken soms vaste vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied. Opggaande landschapselementen, zoals bomenrijen of gebouwen, en rechte lijnige structuren, zoals watergangen of dijken, kunnen hierbij een begeleidende functie hebben (Limpens *et al.* 1989). Dergelijke lijnvormige elementen ontbreken binnen het plangebied. Het terrein bestaat uit monotoon jong gras. Dit trekt weinig insecten, waardoor voor vleermuizen weinig voedsel te vinden is binnen het plangebied. Wellicht dat een enkele vleermuis wel eens jaagt binnen het plangebied, maar van een essentieel foerageergebied is geen sprake. Daarom kan een negatief effect op deze gebiedsfuncties worden uitgesloten.

Figuur 11. Eén Kauw van het lokale broedpaar in het plangebied.

Figuur 12. Het dak van de voormalige stal van onderaf bekeken.

Vaatplanten

Het open terrein binnen het plangebied bestaat vrijwel geheel uit jong gras (Figuur 6). Op een enkele plek groeien ruigtekruiden, zoals Akkerdistel *Cirsium arvense*, Haagwinde *Convolvulus sepium*, Paardenbloem *Taraxacum officinale* en braam *Rubus spec.* Het zijn voornamelijk soorten die opkomen in verstoorde voedselrijke grond. Bij de gebouwen zijn geen muurplanten aangetroffen. Het terrein is ongeschikt voor beschermde planten.

Reptielen en amfibieën

Voor bijna alle strikt beschermde reptielen en amfibieën is het biotoop in het plangebied ongeschikt. De Rugstreeppad *Epidalea calamita* kent opportunistisch gedrag waardoor het plotseling kan verschijnen. Dit treedt vooral op bij bouwterreinen met veel zandverzet. De Rugstreeppad komt echter niet voor in de Hoeksche Waard (RAVON 2019, Creemers & van Delft 2009). Op basis van de verspreiding kan deze amfibie worden uitgesloten.

Verder ontbreekt water in het plangebied waardoor voortplantingslocaties voor amfibieën kunnen worden uitgesloten.

Overige soorten

Op basis van de verspreidingsgegevens en/of biotoop kunnen de strikt beschermde soorten van de overige soortgroepen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Gebiedsbescherming

Ten noorden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Oude Maas (Figuur 13). Dit is het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied op een afstand van meer dan 800 meter. Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom. De inrichting en het toekomstig gebruik sluiten aan bij de omgeving. Gezien de grote afstand tot het Natura 2000-gebied, de toekomstige inrichting van het terrein en het gebruik kunnen negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het beschermde natuurgebied redelijkerwijs uitgesloten worden.

De projectontwikkeling heeft geen direct effect op het NatuurNetwerk Nederland (NNN). De kortste afstand van het plangebied tot een onderdeel van het NNN is de zuidelijke oeverzone van het Spui op circa 700 meter. Ten oosten van het plangebied bevindt zich nog de Oud-Beijerlandsche Kreek op circa 900 meter afstand. Voor deze terreindelen van het NNN geldt dezelfde redenatie als voor de te verwachten effecten op Natura 2000-gebied. Een wezenlijk negatief effect op het NNN kan worden uitgesloten.

Figuur 13. Ligging van het plangebied (rode vierkant) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen gestreept) Natuurnetwerk Nederland (groene en paarse vlakken).

Beschermde houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Ten aanzien van de beschermde houtopstanden zijn geen aandachtspunten.

Conclusies

Voor de herinrichting van het Binnengebied-Noord in Oud-Beijerland, gemeente Hoeksche Waard, is een quick scan uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. De kaveldeling van het plangebied wordt gewijzigd. Op de plek van de huidige bebouwing komen twee nieuwe vrijstaande woningen. Voor deze ruimtelijke ontwikkeling is onderzocht in hoeverre conflicten kunnen optreden met de Wet natuurbescherming. De quick scan heeft betrekking op de drie onderdelen van natuurbescherming: soorten, natuurgebieden (Natura 2000 en NatuurNetwerk Nederland) en houtopstanden. Hieronder worden de bevindingen samengevat:

Soortenbescherming

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels, waarvan het nest en vaste verblijfplaats jaarrond beschermd is, waargenomen. In de gebouwen zijn geen sporen van uilen gevonden. De gebouwen zijn ongeschikt voor Huismus en Gierzwaluw vanwege een gebrek aan geschikte nestgelegenheid en/of toegankelijkheid. In de schuur zijn wel nesten aangetroffen. Binnen zaten een Kauw in de nok van het dak en een Merel tussen opgeslagen hout. Boven de schuifdeuren aan de westzijde broedde een Stadsduif. De nesten van Kauw en Merel zijn gedurende de broedtijd beschermd.

Zoogdieren

De meeste strikt beschermde zoogdieren konden op basis van biotoop worden uitgesloten met uitzondering van de vleermuizen. In Oud-Beijerland komen verschillende soorten, waarvan enkele in gebouwen verblijven. Naast de dieren zijn ook de gebiedsfuncties als verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden beschermd. In de voormalige stal zijn geen sporen van vleermuizen gevonden. De stenen muren hebben geen open spouwruimte en onder de dakpannen is geen dakbeschoot aanwezig. Hierdoor ontbreken geschikte besloten ruimtes. Van vleermuissoorten, die aan draagbalken kunnen verblijven, zijn geen sporen gevonden in het gebouw. Bovendien is tussen de balken en de platte dakpannen nauwelijks ruimte. De schuur is ook ongeschikt. Het gebouw bestaat uit enkelwandige muren en het golfplaten dak wordt direct ondersteund door houten balken. Bovendien is de binnenruimte nauwelijks toegankelijk vanaf de buitenzijde. Binnen zijn geen sporen van vleermuizen gevonden.

Vaatplanten

Het open terrein bestaat geheel uit recent ingezaaid grasveld. Er groeiden geen beschermde planten en op basis van de inrichting zijn die ook niet te verwachten.

Overige soorten

De overige soorten kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten vanwege een gebrek aan geschikt biotoop en/of op basis van de landelijke verspreiding.

Gebiedsbescherming

De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Oude Maas) is dermate groot en de ontwikkeling kleinschalig, waardoor een negatief effect op het natuurgebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Hetzelfde geldt voor het NatuurNetwerk Nederland, waarvan de zuidoever van het Spui en de Oud-Beijerlandsche Kreek de dichtstbijzijnde onderdelen zijn. Een wezenlijk negatief effect op de natuurwaarden of verbindende functie van het netwerk kan worden uitgesloten.

Houtopstanden

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig, dus dit onderdeel van de Wet natuurbescherming is hier niet van toepassing.

Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen worden gedaan in het kader van invulling van de Zorgplicht (Art. 1.11 Wnb):

Broedvogels

De gebouwen worden bij voorkeur buiten het broedseizoen verwijderd. Indien de schuur dit jaar nog gesloopt gaat worden dan moet eerst het huidige broedseizoen afgewacht worden in verband met de vogelnesten in het gebouw. Het broedseizoen strekt zich globaal uit van half maart tot half juli, maar is geen wettelijk vastgestelde periode. Het nestgebruik is bepalend voor de bescherming. Een Merel kan bijvoorbeeld twee broedsels in een jaar grootbrengen.

Indien gekozen wordt om de werkzaamheden in een volgend broedseizoen uit te voeren, zorg dan dat alle toegang tot in de gebouwen geheel wordt afgesloten in de herfst/winter voorafgaand aan de sloop. Hiermee wordt een nieuw broedgeval voorkomen. Dit is toegestaan, omdat de nesten van Kauw en Merel niet jaarron beschermd zijn.

Controleer altijd voor aanvang van de werkzaamheden op nesten en broedende vogels.

Algemene Zorgplicht (Art. 1.11 uit Wnb)

Bij het verwijderen van de gebouwen en bouwrijp maken van het terrein moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van kleine zoogdieren en amfibieën. Geef de aanwezige dieren de mogelijkheid om te vluchten of verplaats de dieren zorgvuldig naar een geschikte plaats elders in de omgeving.

Natuurinclusief bouwen

De ruimtelijke ontwikkeling biedt de mogelijkheden om meerwaarde te creëren voor de biodiversiteit (Vink, Vollaard & de Zwarte 2017). Door in de ontwerpfase al te kijken naar mogelijkheden voor het creëren van nest- en verblijfplaatsen kan de nieuwbouw kansen bieden om het plangebied aantrekkelijk te maken voor dieren. Gedacht kan worden aan het integreren van verblijfsruimte voor vleermuizen in de buitengevels van de nieuwbouw. Maar ook de inrichting van de tuin met een variëteit aan (bij voorkeur inheemse) planten is een verbetering voor de natuurwaarden ten opzichte van de huidige situatie. Dergelijke maatregelen zijn geen wettelijke verplichting, maar dragen bij aan een vergroting van de biodiversiteit. De aanwezigheid van planten en dieren in de woonomgeving vergroten het woongenot.

Literatuur

- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys. 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Naturalis, Leiden.
- Creemers, R. & Delft, J. van. (redactie). 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- FLORON. 2019. NDFF Verspreidingsatlas planten. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>, geraadpleegd op 8 mei 2019. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.
- Limpens, H., Helmer, W. van Winden, A. & K. Mostert. 1989. Vleermuizen (Chiroptera) en lintvormige Landschapselementen. Lutra. 32(1): pp. 1-17.
- Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Luitwieler, M., Mesker, C., Strucker, R. & J. Verkerk (red). 1999. Vogels van de Hoeksche Waard. Hoeksche Waards Landschap, Oud-Beijerland.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep (Dienst Regelingen, brief 26 augustus 2009, kenmerk ffw2009.corr.046) te downloaden van de website van het Ministerie van EL&I.
- Provinciale Staten van Zuid-Holland. 2016. Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 November 2016, tot de vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949. Provinciaal Blad nr. 6788, 20 december 2016. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.
- RAVON. 2019. NDFF Verspreidingsatlas amfibieën. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>, geraadpleegd op 8 mei 2019. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.
- RoosRos Architecten. 2019. Planstudie Aanpassing verkaveling Binnengebied Noord Oud-Beijerland. Versie 9 april 2019. RoosRos Architecten, Oud-Beijerland.
- Sovon Vogelonderzoek Nederland. 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels; wintervogels en 40 jaar verandering. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Vink, J., Vollaard, J. & N. de Zwarte. 2017. Stadsnatuur maken/Making Urban Nature. Nai010 uitgevers, Rotterdam.

© Bureau Stadsnatuur | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechtelijke houders.

bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Bijlage – Wettelijk kader

1. Inleiding

De Wet Natuurbescherming is per 1 januari 2017 van kracht en vervangt de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. De informatie hieronder vat de belangrijkste feiten samen met betrekking tot de bescherming van soorten via de Wet natuurbescherming, en is gericht op personen en instanties die te maken krijgen met de wet in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud. Uitvoering van de wet valt onder de verantwoordelijkheid van de provincies, met uitzondering van grote infrastructurele projecten aan onder meer waterwegen; daarbij blijft de Rijksoverheid het bevoegd gezag. De inhoud van deze samenvatting betreft in eerste instantie de algemeen geldende verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming en in tweede instantie de Zuid-Hollandse context waarin deze verbodsbepalingen moeten worden toegepast. De aanvullende regelgeving rond bescherming van soorten in Natura 2000-gebieden wordt hier slechts kort besproken.

2. Doel van de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming beschermt de van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren en natuurgebieden.

3. Beschermingsregimes soorten

In de Wet natuurbescherming zijn drie categorieën soorten onderscheiden met een eigen beschermingsregime en daaraan gekoppelde verbodsbepalingen: vogels, habitatrichtlijnsoorten en overige soorten. Een soort kan niet onder meer dan één van deze regimes vallen. Vogels vallen per definitie onder het regime van de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn betreffen Europese beschermingsregimes waar met de verbodsbepalingen artikel 3.1 en 3.5 in de Wet natuurbescherming in Nederland invulling aan wordt gegeven. Het regime 'andere soorten', artikel 3.10, heeft betrekking op soorten die alleen vallen onder een nationaal beschermingsregime; deze soorten zijn niet vermeld in de Europese richtlijnen. De drie beschermingsregimes met hun verbodsbepalingen zijn hieronder weergegeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8 (bepalingen dat ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, hier niet uitgebreid besproken), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel B, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
  - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de Bosmuis, de Huisspitsmuis en de Veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4. Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

De provinciale verordening bevat onder andere regels voor faunabeheereenheden en diverse vrijstellingen voor het bestrijden van schade en het uitvoeren van werkzaamheden. Ook is in de verordening opgenomen voor welke soorten een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (zie de soortenlijst verderop onder 'Beschermd andere soorten in Zuid-Holland (artikel 3.10)'). Voor de verordening, zie: <http://bit.ly/2n5cKWP>

5. Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

In de provinciale beleidsregel staan onderwerpen als het verlenen van tegemoetkomingen in de faunaschade en de vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof. Voor de beleidsregel, zie: <http://bit.ly/2ml3pMk>

6. Vogelsoorten met een (potentieel) ongunstige staat van instandhouding in Zuid-Holland (artikel 3.1)

Naar aanleiding van artikel 3.1 lid 5 heeft Bureau Stadsnatuur een lijst opgesteld van vogelsoorten waarbij verstoring van wezenlijke invloed kan zijn op de staat van instandhouding in Zuid-Holland. Het betreft soorten die als broedvogel in de provincie voorkomen en waarvoor onder de Flora- en faunawet reeds een jaarronde bescherming van nestlocaties en vaste rustplaatsen gold (de onder de Flora- en faunawet als 'categorie 1 t/m

4' gekwalificeerde soorten), aangevuld met soorten die op basis van actuele gegevens van Sovon een ongunstige staat van instandhouding kennen (de voorheen als 'categorie 5' gekwalificeerde soorten met een negatieve populatietrend en/of een kleine, kwetsbare populatie) en waarvoor derhalve gemitigeerd of gecompenseerd zou moeten worden in geval van conflicterende ruimtelijke ontwikkeling en beheer.

Deze lijst is niet uitputtend en kan naar aanleiding van ontwikkelingen in de toekomst worden gewijzigd op basis van ecologisch zwaarwegende omstandigheden, zoals veranderingen in populatie-omvang of areaal van een soort. Het effect van de ingreep op de instandhouding van de soort is uiteindelijk leidend in de afweging of sprake is van een beschermde (en daarmee ontheffingsplichtige) situatie. Het gaat om de volgende 85 soorten:

Appelvink	Groene specht	Krooneend	Roerdomp	Tureluur
Baardmannetje	Grote gele kwikstaart	Kwak	Roek	Veldleeuwerik
Blauwe reiger	Grote karekiet	Kwartelkoning	Scholekster	Velduil
Boerenzwaluw	Grote mantelmeeuw	Kleine zilverreiger	Slechtvalk	Visdief
Bontbekplevier	Grutto	Lepelaar	Slobeend	Waterral
Boomvalk	Havik	Matkop	Snor	Watersnip
Bosuil	Huisbus	Middelste zaagbek	Sperwer	Wielewaal
Bruine kiekendief	Huiszwaluw	Noordse stern	Spotvogel	Wilde eend
Buizerd	Grote zilverreiger	Nachtegaal	Spreeuw	Wintertaling
Dwergstern	Ijsvogel	Oeverzwaluw	Sprinkhaanzanger	Woudaap
Eider	Kerkuil	Ooievaar	Steenuil	Wulp
Gele Kwikstaart	Kievit	Patrijs	Steltkluit	Zomertaling
Gierzwaluw	Kleine bonte specht	Porseleinhoen	Stormmeeuw	Zomertortel
Goudvink	Kleine plevier	Purperreiger	Strandplevier	Zilvermeeuw
Graspieper	Kluut	Raaf	Tafeleend	Zwarte roodstaart
Grauwe Klauwier	Kneu	Ransuil	Tapuit	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Koekoek	Ringmus	Torenvalk	Zwartkopmeeuw

7. Beschermde habitatrichtlijnsoorten in Zuid-Holland (artikel 3.5)

Soorten uitsluitend vermeld in Bijlage II – Beschermingsregime artikel 3.5 alleen van toepassing in Natura 2000-gebieden.

De volgende 2 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen uitsluitend in voor deze soorten aangewezen Natura 2000-gebieden onder het beschermingsregime artikel 3.5:

Nauwe korfslak	Zeggekorfslak

Soorten vermeld in Bijlage IV – Beschermingsregime artikel 3.5 van toepassing.

De volgende 39 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime artikel 3.5:

Groenknolorchis	Boomkikker	Otter	Meervleermuis	Dwergvinvis
Platte schijfthoren	Heikikker	Bosvleermuis	Rosse vleermuis	Gewone dolfijn
Bataafse stroommossel	Kamsalamander	Franjestaart	Ruige dwergvleermuis	Gewone vinvis
Gevlekte witsnuitlibel	Poelkikker	Gewone baardvleermuis	Tweekleurige vleermuis	Griend
Groene glazenmaker	Rugstreeppad	Gewone dwergvleermuis	Vale vleermuis	Potvis
Rivierrombout	Zandhagedis	Gewone grootoorvleermuis	Watervleermuis	Tuimelaar
Houting	Bever	Kleine dwergvleermuis	Bruinvis	Witsnuitdolfijn
Steur	Noordse woelmuis	Laatvlieger	Bultrug	

8. Beschermde andere soorten in Zuid-Holland (artikel 3.10)

De volgende 35 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime artikel 3.10 (NB: betreft uitsluitend als 'wild' gekwalificeerde plantensoorten; bron: verspreidingsatlas.nl):

Blaasvaren	Grote leeuwenklauw	Stofzaad	Grote modderkruiper	Grijze zeehond
Bokkenorchis	Karhuizer anjer	Schubvaren	Kwabaal	Steenmarter
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Smalle raai	Ringslang	Waterspitsmuis

Brede wolfsmelk	Knolspirea	Stijve wolfsmelk	Boommarter
Bruinrode wespenorchis	Moerasgamander	Tengere veldmuur	Damhert
Dreps	Naakte lathyrus	Wolfskers	Das
Echte gamander	Rozenkransje	Aardbeivlinder	Eekhoorn
Glad biggenkruid	Ruw pazelzaad	Grote vos	Gewone zeehond

Soorten waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt van beschermingsregime artikel 3.10

In Zuid-Holland is een vrijstelling van de verbodsbepalingen artikel 3.10 van toepassing op de volgende 22 soorten:

Bastaardkikker	Aardmuis	Egel	Konijn	Wezel
Bruine kikker	Bosmuis	Gewone bosspitsmuis	Ree	Woelrat
Gewone pad	Bunzing	Haas	Rosse woelmuis	
Kleine watersalamander	Dwergmuis	Hermelijn	Veldmuis	
Meerkikker	Dwergspitsmuis	Huisspitsmuis	Vos	

9. Geïntroduceerde soorten in Zuid-Holland

Soorten die zich door menselijk toedoen buiten hun natuurlijke areaal hebben gevestigd (geïntroduceerde soorten) vallen in Zuid-Holland niet onder de beschermingsregimes van artikel 3.1, 3.5 of 3.10, tenzij sprake is van een populatie die langer dan 50 jaren achtereen heeft standgehouden in de provincie (mond med. PZH, maart 2017). Voorbeelden in een Zuid-Hollandse context zijn beschermde plantensoorten uitgezaaid vanuit tuinen en Vroedmeesterpad, al dan niet moedwillig geïntroduceerd door terrariumhouders.

Plantensoorten die lokaal zijn geïntroduceerd en als 'niet wild' zijn beschouwd in Zuid-Holland, zijn onder meer:

Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Knollathyrus	Echte gamander	Bergnachtorchis	Wilde Weit

Diersoorten die zijn geïntroduceerd en als 'niet wild' zijn beschouwd in Zuid-Holland, zijn onder meer:

Boomkikker	Muurhagedis	Vroedmeesterpad	Quaggamossel	Aziatische modderkruiper	Blauwband

De beschermde status van soorten als Muskusrat (sinds 1975 gedocumenteerd voor de provincie) en Nijlgans (eerste geval in 1967) kan op grond van het bovengeschetste 50 jaar-criterium ter discussie worden gesteld.

10. Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgbeginsel (artikel 1.10 en 1.11) opgenomen: de intrinsieke waarde van soorten is vastgesteld in een doelbepaling en geldt voor alle soorten, los van een beschermingsregime. Het is een algemeen geldende fatsoenseis die erop neerkomt dat redelijkerwijs vermijdbare schade aan en versterking van planten en dieren moet worden voorkomen.

11. Wanneer ontheffing aanvragen?

Wanneer redelijkerwijs kan worden vermoed dat verbodsbepalingen ten gevolge van een voorgenomen activiteit worden overtreden, moet eerst worden bepaald of mitigerende (verzachtende) maatregelen de schade kunnen beperken of tenietdoen zodat het overtreden van het verbod kan worden voorkomen. Wanneer het overtreden van een verbod onvermijdelijk is en er moet worden gecompenseerd voor veroorzaakte schade, dan dient men een ontheffing aan te vragen. Het aanvragen van een ontheffing heeft alleen zin als de functionaliteit van een plangebied voor een beschermde soort voldoende nauwkeurig in beeld is gebracht. Meestal is hier een uitgebreid onderzoek voor nodig waarin rekening wordt gehouden met de seizoensactiviteit van een soort. Dergelijk onderzoek dient aan bepaalde richtlijnen te voldoen op basis waarvan de kwaliteit en volledigheid ervan worden gecontroleerd door de Omgevingsdienst (zie onder). Een randvoorwaarde is daarnaast dat een aanvraag vergezeld dient te gaan van een zogenaamd activiteitenplan. Hierin moet een initiatiefnemer van een potentieel schadelijke handeling het belang van de voorgenomen activiteit onderbouwen en aangeven welke mitigerende en/of compenserende maatregelen ten gunste van de soort(en) in kwestie worden getroffen.

12. Omgevingsvergunning via gemeente

Wanneer er sprake is van een omgevingsvergunning mogen ontheffingen voor beschermde soorten aanhaken. Bij aanhaken moet de gemeente een volledigheidstoets uitvoeren en verzorgt de gemeente de toetsing door de

Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Met de aanvraag van een omgevingsvergunning is een wettelijke beslistermijn gemoeid van maximaal 26 weken. De gehele aanvraag verloopt via de gemeente. Voor meer informatie, zie: <https://www.omgevingsloket.nl>

13. Losse ontheffing via provincie

Wanneer een ontheffing aangevraagd moet worden waarbij geen omgevingsvergunning nodig is, is de beslistermijn 13 weken met maximaal 7 weken verlenging. De gehele aanvraag verloopt via Omgevingsdienst Haaglanden. De leges bedragen EUR 1800,-. Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Voor meer informatie en aanvraagformulieren, zie:

<https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/categorie/product/7-ontheffingverlening-soorten.html>

14. Gedragcodes

Gedragcodes in het kader van de Wet natuurbescherming worden alleen gemeentelijk of branchebreed opgesteld en dienen te worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken. Bestaande gedragcodes die zijn goedgekeurd onder de Flora- en faunawet zijn, indien nog niet verlopen, nog altijd geldig voor de soorten die onder de Wet natuurbescherming onder één van de drie beschermingsregimes vallen. Voor nieuwe beschermde soorten waarvoor geen mitigerende maatregelen zijn vermeld in gedragcodes zal mogelijk een ontheffing noodzakelijk zijn. Voor soorten die niet (meer) onder een strikt beschermingsregime vallen hoeft niet per se te worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragcode. Er moet desalniettemin altijd rekening worden gehouden met de wettelijke zorgplicht.

15. Handhaving

Bij een vermoede overtreding van een verbodsbepaling in de Wet natuurbescherming kan handhaving worden ingeschakeld. In Zuid-Holland is de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ) hiervoor verantwoordelijk. Voor meer informatie, zie:

<https://www.ozhz.nl/vergunningen-en-meldingen/groene-handhaving>

Melding van een vermoede overtreding:

Telefoon: 0888-333 555 / 078-770 85 85

mail: meldingFfwet@ozhz.nl

website: <http://www.natuurzuidholland.nl/contact/>

Overige contactgegevens:

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Afdeling Toezicht en Handhaving

Postbus 550

3300 AN Dordrecht